

PÄRANDNIIDU VÄÄRTUSTE HINDAMISE ANKEET

Lamminiit ehk luht (põhjamaised lamminiidud, Natura elupaigatüüp 6450)

Esita ankeet hiljemalt 1. oktoobril.

Toetuse taotleja:	Ala suurus (ha):
Ala nr:	Pärandniidu nr:

A. Taustinfo ala kohta (vajalik vastata ankeedi esmakordsel täitmisel või muutuste esinemisel järgnevatel aastatel!)

A1. Kirjuta ala praegune ja/või ajalooline nimi kui on teada.

Lisa nimi:	Praegune nimi:	Ajalooline nimi:
------------	----------------	------------------

A2. Millist hooldusmeetodit Sa alal kasutad ja mis kuupäeval hooldamist alustasid?

Jooni alla ja vajadusel täpsusta.	Ei hoolda (täpsusta põhjus):	Niitmine	Karjatamine (märgi karjatüüp ja karja suurus):	Muu hooldusmeetod (täpsusta):
Märgi tänavuse hooldamise algusaeg:				

A3. Kas rakendad alal mitmekesist majandamist?

Jooni alla.	Jah	Ei
Jooni alla kasutatavad võtted.	Segakarjatamine, puhkeaasta jätmine, karjatüübi vahetus (ajaline või ruumiline), karjatamiskoormuse vaheldamine, hooldamata laikude jätmine, hoolduse algusaja varieerimine. Muud rakendatavad võtted:	

A4. Kui pikalt on ala olnud hooldatud?

Märgi aasta, millal ala hooldamist alustati:
Kui ala on vahepeal olnud hüljatud, siis millal ja kui kaua:
Milliseid taastamistegevusi on ala vajanud:

A5. Kas ala hooldamine on keeruline või lihtne? Kui ei ole lihtne, vali loendist hooldamist takistavad tegurid.

Jooni alla.	Väga keeruline	Keeruline	Osaliselt keeruline	Lihtne
Jooni alla takistavad tegurid.	Puuduv või kehv ligipääs alale, keeruline suhtlus naabritega, loomade pidamine raske, töövahendite ja masinate nappus, tööjõu puudus, ajapuudus, ebapiisav nõustamissüsteem, toetussüsteemi jäikus, ala liiga kauge asukoht, ebatasane pind, järsk nõlv, pehme pinnas, kivid, kivihunnikud, kändud, liigniiskus, märjad lohud, kiire võsa juurdekasv. Muud takistavad tegurid:			

A6. Millal algas ning lõppes kevadine ja sügisene suurvesi?

Jooni alla sobiv variant. Suurvee esinemisel täpsusta alguse ja lõpu kuupäev ning veeseis	Kevadine suurvesi	Puudus	Algas:	Lõppes:	Veeseis: 1– tavapärane; 2 – tavapärasest madalam; 3 – tavapärasest kõrgem
	Sügisene suurvesi	Puudus	Algas:	Lõppes:	Veeseis: 1– tavapärane; 2 – tavapärasest madalam; 3 – tavapärasest kõrgem

A7. Milline on Sinu hinnangul ala üldseisund (keskkonnatingimused ja elurikkus)?

Jooni alla.	Väga halb	Kasin	Rahuldav	Hea	Väga hea	Suurepärane
Kui oled märganud ala keskkonnatingimustes või elurikkuses muutusi (nt. aastate lõikes, pärast taastamist või majandamisrežiimi vahetamist), siis kirjelda neid:						

B. Ala seisund

B1. Milline on kulukihi paksus ja ulatus?

Mõeldud on mitme aasta jooksul kuhjunud kulu esinemist, üheaastase kulu olemasolu mõõdukal määral on normaalne.

Saadud punktid

Määra seisund.	Paks, viltjas, mitmeaastane kulukiht katab alast rohkem kui 30%	Paks, viltjas, mitmeaastane kulukiht katab alast kuni 30%	Paks, viltjas, mitmeaastane kulukiht katab alast kuni 20%	Paks, viltjas, mitmeaastane kulukiht katab alast kuni 10%	Paks, viltjas, mitmeaastane kulukiht puudub	
Punktid	-10	0	5	10	15	

B2. Milline on ala rohurinde struktuur?

Rohurinde struktuuri on hea hinnata karjatamisperioodi lõpus või pärast niitmist.

Määra struktuur.	Kehv		Keskmine		Hea	
	Kogu ala on madalmurune (puuduvad kõrgema rohustuga laigud) või kogu ala rohustu on ühtlaselt kõrge	Tegemist on hiljuti taastatud alaga, kus niidule omane taimestik ei ole suuremal osal alast taastunud	Tegemist on hiljuti taastatud alaga, kus niidule omane taimestik on suuremal osal alast taastunud	On nii madala kui ka kõrgema rohustuga kohti, kuid need ei vaheldu üle kogu ala	Karjatataval alal on vahelduvalt üle kogu ala nii madala (alla 7 cm) kui ka kõrgema rohustuga (üle 15 cm) kohti; niidetaval alal on niitmata laiike ja ribasid 5–30% ulatuses	
Punktid	0	5	10	10	15	

B3. Kui suur on ala puittaimede (sh noor võsa, alla 1 m) katvus?

Määra katvus.	Väga tihe (üle 80%)	Tihe (50–80%)	Keskmine (30–79%)	Hõre (5–30%), v.a. väikesed alad kust puittaimed võivad puududa	Suurtel luha aladel (30 ha ja enam) puittaimed puuduvad või katvus on alla 5%	
Punktid	-30	-15	-5	10	0	

B4. Millises seisundis on ala väikeveekogud (sonnid, soonekohad)?

Määra seisund.	Väikeveekogud puuduvad	Väikeveekogud on tarnade jm taimestikuga täielikult kinni kasvanud, mudastunud või kuivanud	Väikeveekogud on osaliselt avatud	Väikeveekogud on avatud ning nende servad on lauged ja madala rohustuga	
Punktid	0	-10	10	15	

B5. Kui avatud on ala vanajõe ja/või jõe veepiir?

Määra seisund.	Veepiir puudub	Veepiir on hooldamata	Veepiir on osaliselt madalmurune ning võsa- ja kõrge rohttaimestiku vaba	Niit on veepiirini madalmurune ning võsa- ja kõrge rohttaimestiku vaba.	
Punktid	0	-10	10	15	

B6. Kas alal on märke kuivendamisest?

Määra seisund.	Ei oska hinnata	Kuivendamise mõju mõõdukas/tugev	Kuivendamise mõju nõrk/puudub	
Punktid	0	0	5	

B7. Kas alal leidub laiike, mida katavad tihedalt suurekasvuliste tarnade või kõrreliste mättad?

Määra seisund.	Üle 40% pindalast kaetud mätastega, mille kõrgus on 20 cm või enam	21-40% pindalast kaetud mätastega, mille kõrgus on 20 cm või enam	Kuni ~20% pindalast kaetud mätastega, mille kõrgus 20 cm või enam	Ala on täiesti mättavaba (sh puuduvad madalad kuni 10 cm mättad) ja üle hooldatud	
Punktid	-10	-5	10	-5	

B8. Kas ala sees on märke tegevustest, mis taimestikku, mulda või vett kahjustavad (v.a. taastamistegevused)?

Jooni alla.	Väljaveorööpad, uued kuivenduskraavid, lisaööda plats, prügi, heina ladustamise alad, maastikuelementide eemaldamine (kivihunnik, suur kivi jms). Muu (täpsusta):			
Määra kahjustatud pindala.	Suur (üle 20% alast)	Keskmine (10–20% alast)	Pigem väike (5–9% ala pindalast)	Puudub või on väga väike (0–4 % alast)
Punktid	-30	-20	-10	0

C. Ala liigiline koosseis

C1. Mitu positiivset taimeliiki alal kasvab?

Jooni loendis alla iga taimeliik, -perekond või -rühm, mis alal kasvab. Kaitsealused liigid on märgitud tärniga. Vaatle niitu hooldusperioodi jooksul mitmel korral, sest taimed õitsevad eri aegadel ning õitsvaid taimi on lihtsam märgata ja ära tunda. Täienda vajadusel nimekirja.

Ahtalehine ängelhein*	<i>Thalictrum lucidum</i>	Mailane	<i>Veronica</i>
Harilik kobarpea*	<i>Ligularia sibirica</i>	Mägiristik	<i>Fabaceae</i>
Käpalised ehk orhideelised*	<i>Orchidaceae</i>	Ojamõõl	<i>Geum rivale</i>
Niidu-kuremõök*	<i>Gladiolus imbricatus</i>	Peetriteht	<i>Succisa pratensis</i>
Siberi võhumõök*	<i>Iris sibirica</i>	Raudrohi	<i>Achillea</i>
Sinine emajuur*	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	Robirohi	<i>Rhinanthus</i>
Harilik kukesaba	<i>Lythrum salicaria</i>	Roosad liblikõielised	<i>Fabaceae</i>
Harilik maarjalepp	<i>Agrimonia eupatoria</i>	Sinakaslillad liblikõielised	<i>Fabaceae</i>
Harilik palderjan	<i>Valeriana officinalis</i>	Tedremaran	<i>Potentilla erecta</i>
Harilik sinilav	<i>Polemonium caeruleum</i>	Tulikas	<i>Ranunculus</i>
Jumikas	<i>Centaurea</i>	Ussitatar	<i>Polygonum bistorta</i>
Kannike	<i>Viola</i>	Valgeõielised madarad	<i>Galium</i>
Kollased korvõielised	<i>Asteraceae</i>	Ürt-punanupp	<i>Sanguisorba officinalis</i>
Kollased liblikõielised	<i>Fabaceae</i>		
Kurereha	<i>Geranium</i>		
Käokann	<i>Lychnis flos-cuculi</i>		
Lõosilm ehk meelespea	<i>Myosotis</i>		
Madalakasvulised tarnad	<i>Carex</i>		
Madalakasvulised kõrrelised	<i>Poaceae</i>		

Jooni alla tuvastatud liikide arv.	0	1-4	5-9	10-14	15 või enam
Punktid	0	5	10	15	20
Kui alal kasvab vähemalt üks kaitsealune taimeliik, siis lisa 10 punkti veel juurde.					

C2. Kui suurel osal alast positiivsed taimeliigid puuduvad?

Siin punktis ei pea Sa arvesse võtma tunnusliikide arvu, sest kõik liigid ei esine samaaegselt lamminiidu kõigis osades. Piisab ühe positiivse tunnusliigi esinemisest alaosas. Arvestusest võid välja jätta kaldalähedase suurtarnastiku ja päideroostiku.

Jooni alla.	Üle 90%	75–90%	50–74%	25–49%	Alla 25%
Punktid	0	5	10	15	20

C3. Milliseid ekspansiivseid või kultuuristamise mõjudele viitavaid taimeliike alal kasvab?

Ekspansiivsed liigid on kohalikku floorasse kuuluvad liigid, mis hakkavad hoolduse lõppemise, alahoolduse, niiskusrežiimi muutumise, loomade valikulise söömise tõttu või väetamise korral niidukoosluses vohama ning tõrjuvad madalakasvulisemad taimed aegamööda välja. Arvestusest võid välja jätta kaldalähedase suurtarnastiku ja päideroostiku. Vajadusel täienda ekspansiivsete taimede nimekirja.

Jooni alla.	Ohakas, kõrvenõges, harilik pilliroog, mets-harakputk, suurekasvulised tarnad, luht-kastevars, kastik, päideroog, harilik angervaks, harilik luga, harilik metsvits. Muu (täpsusta):			
Määra katvus.	Domineerivad üle kogu ala	Moodustavad laike, mille suurus on üle 20 m ²	Moodustavad laike, mille suurus on kuni 20 m ²	Puuduvad või esinevad vähesel määral hõredalt muu taimestiku sees ning ei moodusta lausalisi laike
Punktid	-10	-5	0	10

C4. Kas alal kasvab invasiivseid võõrtaimeliike?

Võõrliigid on Eestisse tahtlikult või kogemata sissetoodud liigid, mis on suutnud looduses püsima jääda. Osad võõrliigid muutuvad invasiivseks ning ohustavad oma arvukuse või elutegevusega kohalikku elustikku ja kooslusi.

Jooni alla.	Verev lemmalts, sosnovski karuputk. Muu (täpsusta):				
Määra katvus	Domineerivad üle kogu ala	Moodustavad laike, mille suurus on üle 20 m ²	Moodustavad laike, mille suurus on kuni 20 m ²	Üksikud	Puuduvad
Punktid	-40	-30	-20	-10	0

BOONUSKÜSIMUS!**C5. Mitu märkimisväärset positiivset tunnusliiki ala lindude hulgas pesitseb või toitub?**

Jooni alla.	Eriti haruldased liigid: rohunepp, tutkas, mustsaba-vigle			
	Sagedasemad liigid: rukkirääk, tikutaja, suurkoovitaja, punajalg-tilder, täpikhuik, sookurg, kiivitaja, rändlindude parved			
Liikide arv	0	1	2	3 või enam
Punktid	0	5	10	15
Kui alal pesitseb või toitub vähemalt üks eriti haruldane linnuliik, siis lisa 10 punkti veel juurde.				

PUNKTE KOKKU:**D. Tagasiside****D1. Kas täiendasid hindamisankeeti hooldusperioodi jooksul mitmel korral?**

Jooni alla.	Jah	Ei
-------------	-----	----

D2. Kui palju kulus Sul hindamisankeedi täitmiseks, täiendamiseks ja vastuste saatmiseks aega?

Märgi ligikaudne ajakulu minutites. Kui täiendad ankeeti hooldusperioodi jooksul mitmel korral, siis lisa ka iga täiendamise ajakulu.

Kogu ajakulu:	Täiendamiste ajakulu:	Vastuste saatmise ajakulu:
Kas ajakulu oli liiga suur või jõukohane?		

D3. Kui lihtne või keeruline oli hindamisankeedi küsimustele vastata?

Jooni alla.	Väga keeruline	Pigem keeruline	Nii ja naa	Üsna lihtne	Väga lihtne
Kui ankeedi küsimustele oli keeruline vastata, siis lisa selgitus:					
Millised ankeedi küsimused ja/või juhendi punktid vajaksid lihtsustamist või ümbersõnastamist?					

D4. Kas Sulle on oluline tunda enda hooldatava pärandniidu väärtusi, mis on seotud elurikkuse ja elupaiga seisundiga?

Jooni alla.	Väga oluline	Pigem oluline	Pigem ebaoluline	Ei ole üldse oluline	Ei oska vastata
Soovi korral lisa kommentaar:					

D5. Kas Sinu arvates sobib niitude hooldamise puhul paremini tulemuspõhise või tegevuspõhise toetuse süsteem?

Tulemuspõhine toetus - hooldajale pole ette antud tegevusi ega reegleid pärandniidu hooldamiseks; toetus oleneb hooldustulemusest: mida parem on niidu seisund ja suurem elurikkus, seda suurem on toetus.

Tegevuspõhine toetus - hooldaja saab toetust ettekirjutatud tegevuste täitmise eest; toetuse suurus on enne kindlaks määratud ning see ei olene niidu eripäradest ega elupaiga ja elurikkuse seisundist.

Jooni alla.	Pigem tulemuspõhine toetus	Mõlemad sobivad	Neid tuleb omavahel kombineerida	Pigem etteantud tegevuste/reeglite põhine toetus
Soovi korral lisa kommentaar:				

D6. Kas muudaksid oma hooldataval alal majandamisvõtteid, kui nõuded puuduksid? Kirjelda kuidas ja miks.

--

D7. Muud kommentaarid

Soovi korral lisa ükskõik milliseid asjasse puutuvaid küsimusi, kommentaare ja ettepanekuid.

--